Маргъи грипп: махæн тæссаг æй?

Avian flu: is it dangerous for us?

Дигорæ, №2 2006

paragraph 1.

1.1. **Маргъи грипп и фæдбæл æгас дуйней дæр ци**
маргъ -и грипп -и фæд -бæл æгас дуйне -й дæр ци
bird GEN/INESS flu GEN/INESS trace SUPER all/alive world GEN/INESS FOC what

тæссаг уавæр исæвзурстæй ,
тæссаг уавæр ис- æвзурст -æй
danger SUBJition/position,essence,situation PREF arise,come.into.existence PST.INTR.3SG

е мæти æфтауй алке дæр .
е мæт -и æфта -уй алке дæр
3SG/POSS.3SG concern GEN/INESS add/separate,take.out PRS.3SG any FOC

1.2. **Арæзт цæуй æ нихмæ аллихузон**
арæзт цæу -й æ нихмæ аллихузон
producePART.PST/structure go PRS.3SG POSS.3SG/3SG.ENCL.GEN against different,various

мадзæлттæ .
мадзæл -тт -æ
way,possibility PL NOM

paragraph 2.

2.1. – **Уæрæсей маргъ-дарунади**
Уæрæсе -й маргъ дар -ун -ад -и
Russia GEN/INESS bird have,keep/be.obliged/be.considered INF SUF GEN/INESS

ветеринарон наукон æртасæн институти
ветеринарон наукон æртас -æн институт -и
veterinary scientific research PRS.1PL/SUBJ.1PL/INF2/NMLZ institute GEN/INESS

æнтæстгинæй рахецæн æнцæ
æнтæст -гин -æй ра- хецæн æнцæ
succeed,manage/appear/occur.PART.PST/luck,achievement/birth ADJ ABL PREF separate be.PRS.3PL

маргъи грипп и нихмæ нæуæг вакцинæ
маргъ -и грипп -и нихмæ нæуæг вакцин -æ
bird GEN/INESS flu GEN/INESS against new vaccine NOM

бавзаруни куститæ , -
ба- взар -ун -и куст -ит -æ -
PREF choose/bear,suffer INF GEN/INESS work.PART.PST/work,job PL NOM

фегъосун кодта институти сæргълæууæг Эдуард
фе- гъос -ун код -т -а институт -и сæргълæууæг
PREF listen INF/PRS.1SG do TR PST.TR.3SG institute GEN/INESS chief

Джавадов .

2.2. **Е ма куд загъта , уотемæй**
е ма куд загът -а уотемæй
3SG/POSS.3SG NEG/also/and/but/for/that how/specifically say PST.TR.3SG in.this.way

вакцинæ аци къуæре уодзæнæй Мæскуй Уæрæсей
вакцин -æ аци къуæре уодзæнæй Мæску -й Уæрæсе -й
vaccine NOM this week be.FUT.3SG Moscow GEN/INESS Russia GEN/INESS

гъæууон-хæдзарадон цæстæдарди агентади .
гъæууон хæдзарадон цæстæдард -и агентад -и
rural economic supervision GEN/INESS agency GEN/INESS

2.3. **Уоми æй исбæрæг кæндзæнæнцæ нигки**
уоми æй ис- бæрæг кæн -дзæнæнцæ
there/he,she.INESS 3SG.ENCL.GEN PREF known/defined do FUT.3PL

бæлвурддæр , маргъи грippи нихмæ вакцинæ
бæлвурд -дæр маргъ -и грипп -и нихмæ вакцин -æ
precise COMPAR/FOC bird GEN/INESS flu GEN/INESS against vaccine NOM

исаразтонцæ фарæ ноябри мæйи .
ис- аразт -онцæ фарæ ноябр -и мæй -и
PREF produce PST.TR.3PL last.year November GEN/INESS month/moon GEN/INESS

paragraph 3.

3.1. **Бæсти сæйраг санитарон дохтур Геннадий Онищенко**
бæст -и сæйраг санитарон дохтур Геннадий
country,region/place GEN/INESS main medical doctor

куд зæгъуй , уотемæй нæуæг вакцинæ мæргътæбæл
куд зæгъ -уй уотемæй нæуæг вакцин -æ мæргъ -т -æбæл
how/specifically say PRS.3SG in.this.way new vaccine NOM bird PL SUPER

æфтаун райдайдзæнæнцæ уалдзæги , цъеутæ
æфта -ун ра- йдай -дзæнæнцæ уалдзæг -и цъеу -т -æ
add/separate,take.out INF PREF begin FUT.3PL spring GEN/INESS bird PL NOM

рауадзуни агъоммæ , цæмæй мæргътæбæл нез
ра- уадз -ун -и агъоммæ цæмæй мæргъ -т -æбæл нез
PREF permit,let.go,keep INF GEN/INESS before so.that/what.ABL bird PL SUPER disease

ма бафтуйа , уой
ма ба- фтуй -а уой
NEG/also/and/but/for/that PREF be.added/separate/reach SUBJ.3SG be.SUBJ.3PL/he,she.GEN

туххæй .
туххæй
for,because.of/about

3.2. **Апърели бал бацæттæ кæндзæнæнцæ 100 миллион**
апърел -и =бал ба- цæттæ кæн -дзæнæнцæ миллион
April GEN/INESS =for.a.while/any.more PREF ready do FUT.3PL million

дози **æма** **сæ** **фиццагидæр**
доз -и æма сæ фиццаг -и -дæр
dose GEN/INESS and/but/for/that POSS.3PL/3PL.ENCL.GEN first GEN/INESS COMPAR/FOC

бафтаудзæнæнцæ **Уæрæсей** **Европи** **хаййи**
ба- фта -дзæнæнцæ Уæрæсе -й Европ -и хай -йи
PREF add/separate,take.out FUT.3PL Russia GEN/INESS Europe GEN/INESS part/plot GEN/INESS

æма **Сибири** .
æма Сибири
and/but/for/that Siberia

3.3. **Уой** **фæсте** **бавналдзæнæнцæ** **иннæ** **регионтæмæ**
уой фæсте ба- внал -дзæнæнцæ инн -æ регион -т -æмæ
be.SUBJ.3PL/he,she.GEN behind PREF touch/begin FUT.3PL other NOM region PL ALL

дæр .
дæр
FOC

paragraph 4.

4.1. **Махмæ** , **Иристони** **ба** **куд** **æй**
махмæ Иристон -и ба куд æй
we.ALL Ossetia GEN/INESS CONTR how/specifically be.PRS.3SG

уавæр ?
уавæр
SUBJition/position,essence,situation

4.2. **Незæй** **тæссаг** **бæститæй** **еу** - **Гурдзистонæй** **Хонсар**
нез -æй тæссаг бæст -ит -æй еу - Гурдзистон -æй хонсар
disease ABL danger bind.PART.PST/bunch PL ABL ITER/one Georgia ABL south

Иристонмæ **ци** **æрбахезæнтæ** **ес** ,
Иристон -мæ ци æрба- хез -æн -т -æ ес
Ossetia ALL what climb PRS.1PL/SUBJ.1PL/INF2/NMLZ PL NOM EXT

уомити **æвæрд** **æрцудæй** **сæрмагонд**
уоми -т -и æвæрд æр- цуд -æй сæрмагонд
there/he,she.INESS PL GEN/INESS put,place.PART.PST PREF go PST.INTR.3SG proper/property

санитарон **службитæ** .
санитарон служб -ит -æ
medical service,job PL NOM

4.3. **Етæ** **æмархайд** **кæнунцæ** **таможняй** , **гъæууон**
етæ æм- архайд кæн -унцæ таможня -й гъæууон
they,those COM act,try,endeavour.PART.PST do PRS.3PL custom GEN/INESS rural

хæдзаради **æма** **æнæнездзийнадæ** **гъæуай**
хæдзарад -и æма æнæ- нез -дзийнад -æ гъæуай
housekeeping GEN/INESS and/but/for/that without disease NMLZ NOM observation,protection

кæнуни **министрæдти** **косгути** **хæццæ** .
кæн -ун -и министрæд -т -и кос -гу -т -и хæццæ
do INF GEN/INESS ministry PL GEN/INESS work PART.PRS PL GEN/INESS together

4.4. 15 **январæй** **фæстæмæ** **Цхинвали** **базартæмæ**
январ -æй фæстæмæ Цхинвал -и базар -т -æмæ
January ABL back Tskhinval GEN/INESS market PL ALL

уагъд **нæбал** **цæуй** **маргъи**
уагъд нæ- =бал цæу -й маргъ -и
permit,let.go,keep.PART.PST/divorce NEG =for.a.while/any.more go PRS.3SG bird GEN/INESS

фид .
фид
father/meat

paragraph 5.

5.1. **Михайловски**
Михайловск -и
Mikhailovsk GEN/INESS

мæргътæдарæн
мæргъ -т -æ дар -æн
bird PL NOM have,keep/be.obliged/be.considered PRS.1PL/SUBJ.1PL/INF2/NMLZ

фабрики **разамонæг** **Цæлкости** **Анатолий** **куд**
фабрик -и разамонæг Цæлкос -т -и Анатолий куд
factory GEN/INESS administrator Tsalkosov PL GEN/INESS how/specifically

зæгъуй , **уотемæй** **ами** **арæзт** **æрцудæй**
зæгъ -уй уотемæй ами арæзт æр- цуд -æй
say PRS.3SG in.this.way here producePART.PST/structure PREF go PST.INTR.3SG

мадзæлттæ , **цæмæй** **нез** **ма**
мадзæл -тт -æ цæмæй нез ма
way,possibility PL NOM so.that/what.ABL disease NEG/also/and/but/for/that

бахуæца **мæргътæбæл** .
ба- хуæц -а мæргъ -т -æбæл
PREF hold,grasp/bite,scold,fight SUBJ.3SG bird PL SUPER

5.2. **Санитарон** **æгъдауæй** **æнцæ** **хуæрзефтонг**
санитарон æ- гъдау -æй æнцæ хуæрз ефтонг
medical without law/rule/etiauette/decency/custom ABL be.PRS.3PL good equipped,spruce

, **бацæуæнтæ** **цæунцæ** **гъæуайгонд** .
ба- цæу -æн -т -æ цæ -унцæ гъæуайгонд
PREF go PRS.1PL/SUBJ.1PL/INF2/NMLZ PL NOM go PRS.3PL protection,safety

5.3. **Е** **нæ** , **фал** **ма**
е нæ фал ма
3SG/POSS.3SG NEG/1PL.ENCL.GEN/POSS.1PL however NEG/also/and/but/for/that

байхуæрстонцæ **цауæйнонтæ** **æма**
ба- йхуæрст -онцæ цауæйнон -т -æ æма
PREF rent PST.TR.3PL hunter PL NOM and/but/for/that
гоцгæнагæ **мæргътæ** **æрбадун**
гоц -гæн -агæ м- æ- ргъ -т -æ æр- бад -ун
transmigration,migration do.PRS PART.PRS2 COM without price PL NOM PREF sit INF/PRS.1SG
нæ **уадзунцæ** (**куд** **исбæрæг**
нæ уадз -унцæ куд ис- бæрæг
NEG/1PL.ENCL.GEN/POSS.1PL permit,let.go,keep PRS.3PL how/specifically PREF known/defined
æй , **уомæ** **гæсгæ** **еци** **мæргътæ** **хæлеу** **кæнунцæ** **нез**)
æй уомæ гæсгæ еци мæргъ -т -æ хæлеу кæн -унцæ нез
be.PRS.3SG he,she.ALL according.to that bird PL NOM scattered do PRS.3PL disease
æхсунцæ **сæ** .
æхс -унцæ сæ
throw/shoot PRS.3PL POSS.3PL/3PL.ENCL.GEN

paragraph 6.

6.1. **Еу** **феппайуйнаг** .
ey феппай -уйнаг
ITER/one notice/guess PART.FUT

6.2. **Хуарз** **уайдæ** , **милици** **косгутæ** **се** ’ **ргом**
хуарз уайдæ милици кос -гу -т -æ се ргом
good be.OPT2.3SG police work PART.PRS PL NOM POSS.3PL face/front/evident
ку **раздахиуонцæ** , **горæти** **базарти** **ци**
ку ра- здах -иуонцæ горæт -и базар -т -и ци
when/if PREF return/turn OPT.3PL city GEN/INESS market PL GEN/INESS what
мæргътæ **уæйæгонд** **цæуй** , **уони**
мæргъ -т -æ уæйæ -гонд цæу -й уони
bird PL NOM sell do.PART.PST go PRS.3SG they.GEN/POSS.3PL
æнæнездзийнадæ **исбæрæг** **кæнуни** **туххæй**
æнæ- нез -дзийнад -æ ис- бæрæг кæн -ун -и туххæй
without disease NMLZ NOM PREF known/defined do INF GEN/INESS for,because.of/about
бæлвурддæр **мадзæлттæ** **исаразунмæ** .
бæлвурд -дæр мадзæл -тт -æ ис- араз -ун -мæ
precise COMPAR/FOC way,possibility PL NOM PREF produce INF ALL

6.3. **Еу** **загъдæй** , **милици** **цæстæдард**
еу загъд -æй милици цæстæдард
ITER/one say.PART.PST/dispute,quarrel ABL police supervision
æнæмæнгæ **гъæуй** .
æнæ- мæнг -æ гъæ -уй
without lie/empty/blank-fire NOM need/be.necessary PRS.3SG